

Prop. 50 L

(2023–2024)

Proposisjon til Stortinget (forslag til lovvedtak)

Lov om lønnsnemndbehandling av arbeidstvisten mellom Parat og NHO Luftfart/CHC Helikopter Service AS vedrørende opprettelse av tariffavtale for piloter i CHC Helikopter Service AS

*Tilråding fra Arbeids- og inkluderingsdepartementet 16. februar 2024,
godkjent i statsråd samme dag.
(Regjeringen Støre)*

1 Proposisjonens hovedinnhold

Arbeids- og inkluderingsdepartementet legger med dette fram forslag om at arbeidstvisten mellom Parat på arbeidstakersiden og NHO Luftfart/CHC Helikopter Service AS på arbeidsgiversiden vedrørende opprettelse av tariffavtale for piloter i CHC Helikopter Service AS, skal avgjøres av Rikslønnsnemnda. Departementet legger samtidig fram forslag om at det blir forbudt å iverksette arbeidsstans for å løse tvisten.

2 Forhandlinger og mekling

Tvisten har oppstått i forbindelse med Parats krav om opprettelse av tariffavtale for piloter i CHC Helikopter Service AS.

Etter brudd i forhandlingene varslet Parat 21. desember 2023 plassoppsigelse for 10 av sine medlemmer som er ansatt som piloter i CHC Helikopter Service AS.

Riksmekleren nedla forbud mot arbeidsstans og innkalte partene til mekling 2. februar 2024. Meklingen ble avsluttet 2. februar 2024 klokken 24.00 uten at partene kom til enighet.

3 Omfang og virkninger av konflikten

Parat hadde varslet at de ville iverksette streiken fra og med fredag 2. februar klokken 24.00. Streikeuttaket omfattet alle de 10 pilotene som arbeider på redningshelikoptrene på Svalbard.

1. februar 2024 klokken 12.36 mottok departementet rapport fra Helse- og omsorgsdepartementet, vedlagt vurdering fra Statens helsetilsyn knyttet til konsekvensene av en eventuell arbeidskonflikt blant pilotene på redningshelikoptrene på Svalbard. Helsetilsynet konkluderte i sin rapport med at det ville medføre fare for liv og helse dersom en arbeidskonflikt ble iverksatt fra 2. februar klokken 24.00.

Helsetilsynet har innhentet informasjon fra Statsforvalteren i Troms og Finnmark, som igjen har innhentet opplysninger fra Sysselmasteren på Svalbard og Hovedredningssentralen. I følge Helsetilsynets rapport er to redningshelikoptre stasjonert på Svalbard. Disse er en del av redningstjenesten på Svalbard som koordineres av Sysselmasteren under overordnet ledelse fra Hovedredningssentralen for Nord-Norge. Begge helikoptrene er bemannet med to piloter, en syste-

moperatør, en heisoperatør og en redningsmann. Et av helikoptrene er i tillegg bemannet med anestesilege fra Universitetssykehuset Nord-Norge. Redningshelikoptrene brukes primært til søk- og redningsoppdrag, men benyttes også til andre typer oppdrag og ivaretar behovet for prehospitale tjenester utenfor Longyearbyen, på øygruppen ellers og i tilstøtende havområder. Personer som blir reddet på oppdrag av redningshelikopter er ofte skadet eller syke, og mottar akuttmedisinsk helsehjelp i helikopter og fraktes til sykehuset i Longyearbyen. Det er derfor uskarpe skiller mellom hva som er et redningsoppdrag og hva som er et ambulanseoppdrag.

Dersom pilotene ble tatt ut i streik, rapporterte Helsetilsynet at redningshelikoptrene på Svalbard ikke ville være operative for verken søk-, rednings- eller ambulanseoppdrag. Den prehospitale helseberedskapen ville da bortfalle for befolkningen utenfor Longyearbyen.

I lokalsamfunnene utenfor Longyearbyen befinner det seg ifølge Sysselmesteren ca. 40 personer i Ny-Ålesund, 300 i Barentsburg, 10 i Hornsund, 4 på Hopen og 9 på Bjørnøya. I tillegg er det betydelig fiskeriaktivitet i havområdene rundt Svalbard, der aktuelle fartøyer i en normal-situasjon vil få bistand fra redningshelikopter ved behov. Ved bortfall av helikoptrene ville det ikke kunne ytes prehospital akuttmedisinsk hjelp eller frakt av pasienter til Longyearbyen sykehus innen rimelig tid til personer på nevnte steder.

Om mulige kompenserende tiltak, skriver Helsetilsynet i sin rapport:

Av kompenserende tiltak ved bortfall av redningshelikoptre er Sysselmesteren sitt tjenestefartøy MS Polarsyssel i normal beredskap og ligger til kai i Longyearbyen. Forskningsfartøyet Kronprins Haakon ligger også til kai i Longyearbyen for øyeblikket. Sysselmesteren kan også anmode om bistand fra Kystvakta. Det er også mulig å benytte snøscootere og beltebil i omkringliggende områder til Longyearbyen. De nevnte ressursene vil imidlertid ikke kunne kompensere for ivaretagelse av akutt syke og skadde frem til sykehuset i Longyearbyen eller videre til Tromsø. Det vil også ta svært mye lengre tid å hente og frakte eventuelt skadde og syke med båt.

Hovedredningsentralen vurderer det ikke mulig på kort varsel å sette inn helikopter fra fastlandet på Svalbard som et kompenserende tiltak.

I tillegg er den nåværende situasjonen knyttet til ambulansetransport fra Longyearbyen til fastlandet svekket i betydelig grad. Jetflyene som van-

ligvis benyttes er ute av drift grunnet ulike tekniske årsaker. Redningshelikoptrene på Svalbard benyttes i denne situasjonen som ekstra kapasitet til ambulansetransport til Tromsø via Bjørnøya. Ved en streik vil også denne kapasiteten falle bort og helseberedskapen i Svalbard vil svekkes ytterligere.

Ved streik forventes en annen risikoaksept enn i en normalsituasjon. Helseberedskapen på Svalbard er marginal også i en normalsituasjon. Redningshelikoptrene er helt nødvendige for å ivareta behovet for prehospitale tjenester blant befolkningen utenfor Longyearbyen og på havet. De overnevnte ressursene vil ikke kunne kompensere for bortfall av redningshelikoptrene.

Helsetilsynet rapporterte at noen få av pilotene på redningshelikoptrene har adresse på Svalbard, mens de fleste bor på fastlandet. Det kunne derfor ta inntil ett døgn eller mer før det var piloter som kunne bemanne helikoptrene etter at en streik ble avblåst.

Helsetilsynet vurderte på bakgrunn av ovenstående at det ville oppstå fare for liv og helse dersom det ble iverksatt streik blant pilotene i CHC Helikopter Service AS fra fredag 2. februar klokken 24.00.

På bakgrunn av Helsetilsynets vurdering innkalte statssekretæren på vegne av Arbeids- og inkluderingsministeren partene til møte umiddelbart etter meklingen ble avsluttet, fredag 2. februar klokken 24.00.

På statssekretærens forespørsel bekreftet partene at de ikke så noen mulighet for å komme til enighet i tvisten. I lys av dette informerte statssekretæren på vegne av statsråden partene om at Regjeringen ville gripe inn i konflikten med tvungen lønnsnemnd. På anmodning fra statssekretæren sa Parat seg villig til å unnlate å iverksette streiken.

4 Konklusjon

Med grunnlag i Helsetilsynets rapport vurderer Arbeids- og inkluderingsdepartementet at hensynet til liv og helse gjør det nødvendig å løse arbeidstvisten mellom Parat og NHO Luftfart/CHC Helikopter Service AS uten arbeidskamp.

Det overlates til Rikslønnsnemnda å avgjøre tvisten. Det følger av lønnsnemndloven § 2 andre ledd at en avgjørelse av Rikslønnsnemnda har samme virkning som en tariffavtale. Dette gjelder enten saken frivillig er brakt inn for nemnda av partene, eller gjennom vedtak om tvungen lønns-

nemnd. Forslaget innebærer at Rikslønnsnemnda gis kompetanse til å løse tvisten som er oppstått mellom Parat og NHO Luftfart/CHC Helikopter Service AS, dvs. å ta stilling til om det skal opprettes en tariffavtale mellom partene og hvordan en eventuell avtale i så fall skal lyde, eller om krav om opprettelse av tariffavtale ikke skal tas til følge. Lønnsnemndlovens bestemmelser gis anvendelse så langt de passer.

Rikslønnsnemnda må for å kunne avgjøre hele den aktuelle tvisten ha den samme kompetansen som partene til å fastsette innholdet i en eventuell tariffavtale. Rikslønnsnemnda spiller en sentral rolle i det norske tariffsystemet. Skal nemnda fullt ut kunne fylle sin rolle som et effektivt tvisteløsningsorgan, må den kunne behandle alle sider ved tvisten. Det gjelder også spørsmål om å fastsette unntak fra bestemmelser i lov når partene er gitt kompetanse til å inngå tariffavtale om det, innenfor de rammer som følger av EØS-retten.

Norge har ratifisert flere ILO-konvensjoner som verner organisasjonsfriheten og streikeretten (konvensjon nr. 87, 98 og 154). Slik konvensjonene har vært tolket av ILOs organer, stilles det strenge krav for inngrep i streikeretten, men det åpnes likevel for inngrep dersom streiken setter liv, helse eller personlig sikkerhet for hele

eller store deler av befolkningen i fare. Sosialpakten under Europarådet har i artikkel 6 nr. 4 en tilsvarende bestemmelse som verner streikeretten. Artikkel 6 må imidlertid ses i sammenheng med artikkel G, som åpner for at det ved lov kan foretas begrensninger i streikeretten som er nødvendige i et demokratisk samfunn til vern av andre menneskers frihet og rettigheter, eller til vern av offentlige interesser, den nasjonale sikkerhet og moral i samfunnet.

Arbeids- og inkluderingsdepartementet er av den oppfatning at et vedtak om tvungen lønnsnemnd i den omhandlede arbeidstvisten er innenfor rammen av de konvensjoner Norge har ratifisert.

Arbeids- og inkluderingsdepartementet

t i l r å r :

At Deres Majestet godkjenner og skriver under et framlagt forslag til proposisjon til Stortinget om lov om lønnsnemndbehandling av arbeidstvisten mellom Parat og NHO Luftfart/CHC Helikopter Service AS vedrørende opprettelse av tariffavtale for piloter i CHC Helikopter Service AS.

Vi **HARALD**, Norges Konge,

s t a d f e s t e r :

Stortinget blir bedt om å gjøre vedtak til lov om lønnsnemndbehandling av arbeidstvisten mellom Parat og NHO Luftfart/CHC Helikopter Service AS vedrørende opprettelse av tariffavtale for piloter i CHC Helikopter Service AS i samsvar med et vedlagt forslag.

Forslag

til lov om lønnsnemndbehandling av arbeidstvisten mellom Parat og NHO Luftfart/CHC Helikopter Service AS vedrørende opprettelse av tariffavtale for piloter i CHC Helikopter Service AS

§ 1

Twisten mellom Parat på arbeidstakersiden og NHO Luftfart/CHC Helikopter Service AS på arbeidsgiversiden vedrørende opprettelse av tariffavtale for piloter ved virksomheten CHC Helikopter Service AS skal avgjøres av Rikslønnsnemnda. Reglene i lov 27. januar 2012 nr. 10 om lønnsnemnd i arbeidstvister (lønnsnemndloven) får tilsvarende anvendelse så langt de passer.

§ 2

Det er forbudt å iverksette arbeidsstans, jf. lov 27. januar 2012 nr. 9 om arbeidstvister (arbeidstvistloven) § 1 bokstav f) og g) for å løse tvisten.

§ 3

Loven trer i kraft straks. Loven opphører å gjelde når Rikslønnsnemnda har avsagt kjennelse i tvisten.

